

mathematics with other subjects in pedagogical higher educational institutions of Ukraine is determined; the attitude of teachers and students towards the use of software tools at the lessons on elementary mathematics is determined; the examples and recommendations for the use of educational assignments are given.

Conclusions. Studying the subject «Elementary Mathematics» when the interdisciplinary links with Computer Science are realized provides for: increasing the interest of students to study the subject; informational culture forming; individual opportunities of each student developing; mental activity activating; students' creative thinking developing. The further direction of work is to improve the methodological support of Elementary Mathematics for the systematic implementation of interdisciplinary links with related subjects in the educational process.

Key words: pedagogical universities, intending teachers of mathematics, interdisciplinary links, Elementary Mathematics, equations, software teaching aids, questionnaires.

References

1. Zhaldak M. I. Matematyka z komp'yuterom. Posibnyk dlya vchyteliv. – 3-tye vyd. / M. I. Zhaldak, Yu. V. Horoshko, Ye. F. Vinnychenko. – K.: Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova, 2015. – 315 s.
2. Prus A. V. Zadachi z parametry v shkil'nomu kursu z matematyky. Navchal'no-metodychnyy posibnyk / A. V. Prus, V. O. Shvets'. – Zhytomyr: Vyd-vo «Ruta», 2016. – 468 s.
3. Bevz V. H. Praktykum z istoriyi matematyky: navchal'nyy posibnyk dlya studentiv fizyko-matematychnykh fakul'tetiv pedahohichnykh universytetiv / V. H. Bevz. – K.: NPU imeni M. P. Drahomanova, 2008. – 312 s.
4. Popov H. N. Sbornyk ystorycheskykh zadach po elementarnoy matematyke / H. N. Popov. – M. – L.: ONTY, 1938. – 216 s.
5. Bevz V. Vykorystannya istorychnoho materialu u navchanni elementarnoyi matematyky maybutnikh uchyteliv / Valentyna Bevz // Dydaktyka matematyky: problemy i doslidzhennya: Mizhnarodnyy zbirnyk naukovykh robit. – Donets'k: Firma TEAN, 2004. – Vyp. 22. – S. 62-68.

Отримано редакцією 26.02.2018 р.

УДК 378.147

Андрій Васильович Шерудило,

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри педагогіки та менеджменту освіти
Глухівського національного педагогічного
університету імені Олександра Довженка,
e-mail: sherudilo2017@gmail.com

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИТЯЧИХ ЗАКЛАДАХ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ

У статті розглянуто проблему формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку. Описано програму курсу за вибором «Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку». Проаналізовано розроблені методичні рекомендації «Я хочу бути сучасним вождатим», «Педагогічний щоденник». Розглянуто особливості проведення інструктивно-методичного семінару «Організація роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку з використанням інноваційних технологій». Окреслено специфіку організації діяльності «Школи інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку».

Ключові слова: майбутні вчителі, інноваційні технології, курс за вибором, дитячі заклади оздоровлення та відпочинку, навчально-виховна практика.

Постановка проблеми. Зміна вимог до сучасного вчителя закономірно спрямовує на зміну механізмів і засобів професійної підготовки майбутніх учителів, у тому числі й педагогів-організаторів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку (ДЗОВ). Оцінювання їхньої педагогічної діяльності має здійснюватися на основі зворотного зв'язку з вихованцями й оцінюватись інтерактивними показниками, які враховують рівень освіченості, нахили й здібності вихованців, особливості їхнього розвитку й реальні інтелектуальні можливості.

Традиційна система підготовки майбутніх учителів не повною мірою задовольняє потреби сьогодення. Тому виникає суперечність між потребами суспільства в педагогах-організаторах ДЗОВ,

готових до використання інноваційних технологій, і професійною компетентністю педагогів, яких готують вищі педагогічні навчальні заклади.

Практика діяльності педагогів-організаторів доводить, що наявні педагогічні підходи щодо підготовки майбутніх учителів до практичної роботи в сучасних ДЗОВ часто вже не спрацьовують, отже, наявний рівень професійної компетентності студентів під час проходження навчально-виховної практики в ДЗОВ не може задовольняти потреби сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Увагу багатьох науковців привертає проблема підготовки фахівців, здатних на високому рівні організувати й керувати дозвіллям дітей. Зокрема, окремі аспекти проблеми підготовки майбутніх учителів до виконання професійних обов'язків педагогів-організаторів дитячих закладів оздоровлення та відпочинку досліджували Т. Гаміна, Л. Іванова, Н. Казакова, М. Калугіна, Л. Пундик, Л. Скорова, Н. Четвергова, С. Цуприк, О. Яковліва та ін.

Різні шляхи методичного забезпечення процесу підготовки майбутніх вожатих розробляли Д. Бароу, Н. Олійник, Т. Осипова, С. Харченко, І. Холковська та ін. Методику підготовки студентів до організації та проведення дозвілля в оздоровчому таборі розроблено О. Ілліною, Є. Коваленко, В. Соловою, Н. Яковець та ін.

Дослідженням питань підготовки педагогів до використання інноваційних технологій у роботі з дітьми займалися Л. Бірюк, Л. Гавриленко, Н. Ковальова, О. Рудой, Е. Хачатрян.

Формулювання мети статті. Теоретично обґрунтувати методику формування готовності майбутніх учителів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ.

Виклад основного матеріалу. Під *готовністю майбутнього вчителя до використання інноваційних технологій у ДЗОВ* ми розуміємо інтегровану якість особистості, що характеризується наявністю й певним рівнем сформованості мотиваційного, когнітивного, операційного та оцінного компонентів у їх єдності, що виявляється в прагненні та здатності використовувати інноваційні технології у всіх видах педагогічної діяльності в умовах ДЗОВ.

Провідну роль у формуванні в майбутніх педагогів умінь та навичок педагога-професіонала в кінцевому рахунку відіграє педагогічна практика. У Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [1, с. 139] зазначено, що «метою практики є опанування студентами сучасних методів, форм організації та знарядь праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування у них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності».

Формування готовності майбутніх учителів до впровадження інноваційних технологій під час проходження навчально-виховної практики в період їхньої професійно-педагогічної підготовки має свої особливості. Процес відбувається в умовах навчальної діяльності в університеті й тому обмежений його часовими та організаційними рамками, регламентується системою вимог із боку викладачів, навчальних програм і майже не усвідомлюється студентом. У сучасних педагогічних дослідженнях підкреслюється необхідність підвищення суб'єктних проявів особистості студентів у процесі професійно-педагогічної підготовки.

У процесі підготовки до педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку ми акцентували увагу на тому, що це перша активна педагогічна практика, яку проходять студенти в період навчання у педагогічному вищому навчальному закладі; підготовка до цієї практики не мала належного методичного забезпечення стосовно роботи в умовах сучасних дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

З метою підвищення якості означеної підготовки нами розроблено програму курсу за вибором «Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» для студентів усіх факультетів, які згідно з навчальним планом мають проходити навчально-виховну педагогічну практику в ДЗОВ, під час якої вони повинні ознайомитися з особливостями виховної роботи з дітьми в оздоровчих таборах; вивчити особливості планування виховної роботи в дитячому оздоровчому закладі; розвивати навички спілкування з дітьми та молоддю; навчитися самостійного керівництва організацією загонів і загальнотабірних колективних творчих справ; формувати професійні якості педагога (вміння виявити індивідуальні особливості дитини, бачити в ній співучасника педагогічного процесу тощо); формувати почуття відповідальності за доручену справу, організованості та дисциплінованості; озброїти студентів-практикантів уміньми і навичками планувати та організовувати дозвілля дітей (уміння здійснювати патріотичне, моральне, естетичне виховання, виховувати культуру поведінки, дбати про здоров'я дітей); формувати вміння організації дитячого колективу, навички

спілкування з різними віковими групами дітей, уміння знаходити індивідуальний підхід до них та планувати роботу, педагогічно осмислювати й аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності, виховувати в студентів любов до педагогічної професії, стимулювати їх до поглиблення педагогічних знань та вдосконалення педагогічних здібностей; формувати у студентів психологічну готовність до виконання ролі організатора виховної роботи в дитячому колективі; формувати вміння вести самостійний облік результатів своєї педагогічної діяльності у педагогічному щоденнику, аналізувати власний педагогічний досвід; навчити студентів проведення постійного контролю роботи, оформлення педагогічного щоденника, оформлення звіту.

Метою курсу є опанування студентами головних аспектів інноваційних процесів у позашкільній освіті, структури та технології інноваційної педагогічної діяльності, методики проектування і реалізації авторських інновацій, формування у майбутніх педагогів інноваційного мислення, готовності до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Курс складається з двох змістових модулів: «Загальні засади педагогічної інноватики в ДЗОВ», «Технологічні аспекти інноваційної діяльності в ДЗОВ».

Лекційний курс спрямований на підготовку майбутнього вчителя, компетентного у сфері інноваційної професійної діяльності, спроможного ефективно розв'язувати завдання модернізації системи позашкільної освіти, здатного до створення та впровадження педагогічних інновацій в умовах ДЗОВ.

Перша лекція спрямована на те, щоб розглянути сутність, структуру та етапи інноваційної педагогічної діяльності. Зокрема, ми розглядали сучасні підходи до проектування моделей інноваційної діяльності; етапи інноваційної педагогічної діяльності.

На другій лекції визначаємо сутність технологічного підходу; поняття педагогічної технології; проектування педагогічної технології; поняття «інноваційні технології у ДЗОВ». Розглядаємо сутність виховної справи та її особливостей в умовах табірної літа; технологію підготовки й проведення виховної справи; недоліки в підготовці (організації) та проведенні виховних справ у дитячих тимчасово створених літніх колективах; нетрадиційні форми виховних заходів в умовах табірної літа; їх роль у формуванні й розвитку в дітей комплексу позитивних ділових якостей.

Наступна лекція присвячена інтерактивним освітнім технологіям в умовах педагогічної практики в ДЗОВ. Ми розглядали питання: концептуальні засади інтерактивних освітніх технологій; сутність і види інтерактивних методів; переваги інтерактивних форм роботи; інтерактивні технології в ДЗОВ; оптимальні умови для забезпечення ефективності використання інтерактивних технологій в умовах табору.

На четвертій лекції розглядаємо проектну технологію в умовах педагогічної практики в ДЗОВ. Зокрема, необхідність упровадження технологій проекту; концептуальні положення проектної технології; класифікацію проектних технологій, їх мету і завдання; сутність і зміст організації технології проекту в ДЗОВ; пріоритети проектної технології; проектну структуру, етапи проекту; рівні проектної діяльності; творчі, пригодницькі, ігрові, інформаційні, практично-орієнтовані та спортивні проекти; функції координаторів проекту.

П'яте лекційне заняття передбачає теоретичне опанування змісту технології театральної педагогіки в ДЗОВ. Вважаємо доцільним зупинитись на засвоєнні таких питань: концептуальні положення технології театральної педагогіки; дитячий театр: особливості процесу організації та діяльності; завдання і функції педагогів-організаторів під час використання технології театральної педагогіки в ДЗОВ; методики театральної педагогіки: проектна, методика колективної театральної творчості, методика «Драма. Імпровізація. Дилема», плейбек-театр; форми колективної театральної діяльності, що використовують на практиці: репетиції концертів, конкурсних програм тощо; інсценування, інсценізації; постановки для квестів, станційних ігор, спортивно-туристичних естафет; сюжетно-рольові ігри; підготовка та участь у театральних постановках (іменинні казки, «морські» і т. п.); майстер-класи.

Наступні заняття забезпечують теоретичне опрацювання ігрових технологій у ДЗОВ, зокрема, особливостей їх змісту й специфіки використання, а також особливостей використання здоров'язбережувальної технології в умовах роботи ДЗОВ.

Остання лекція присвячена розгляду технології інтегрованого виховання, особливостям її змісту та специфіці використання в таборах.

Значну увагу зосереджено і на проведенні практичних занять з курсу.

Результативними є практичні заняття, на яких студенти мали можливість набути навичок організації та проведення колективних творчих справ з використанням інноваційних технологій. Так, наприклад, на першому занятті ми не тільки розглянули сутність, структуру та етапи інноваційної

педагогічної діяльності, але й сформували ініціативні творчі групи і провели колективну творчу справу «Презентація» з метою опанування студентами методики організації дитячого загону. Навчальна група була поділена на декілька творчих груп, які протягом 30 хвилин повинні були придумати назву своєї групи, девіз і показати, чим вони відрізняються від інших груп, а для цього їм необхідно було застосувати свої творчі здібності в умовах обмеженого часу. Під час підготовки ми уважно спостерігали за тим, як студенти готуються до виконання творчого завдання. Якщо мати на увазі те, що вони вже знають один одного три роки, то можна було одразу визначити, хто є лідером у групі. Можна констатувати, що студентам кожної з груп притаманні різні стилі керівництва (і авторитарний, і демократичний, і ліберальний), що було дуже добре видно під час підготовки до проведення справи. Так, одні студенти одразу брали ініціативу у свої руки, превалюючи над іншими членами творчого колективу, які і не чинили спротиву цьому, підкоряючись лідерам.

На другому практичному занятті розглянуто сутність технологічного підходу у виховній роботі ДЗОВ: якими саме можуть бути колективні творчі справи, наводили приклади розважальних, пізнавальних, музичних, спортивних, трудових колективних творчих справ. Ми мали можливість підготувати й провести одну колективну творчу справу «Креатив», де студенти отримали завдання підготувати казку.

Під час проведення колективної творчої справи можна було спостерігати, що студенти намагалися обирати більш сучасні та креативні способи вирішення поставленого перед ними завдання. Ті з них, що раніше мовчали, почали висловлювати свої пропозиції, інші дослуховувалися до запропонованого. Атмосфера панувала доброзичлива, весела. Студенти із задоволенням брали участь у грі, випробовували себе як режисери, сценаристи, актори тощо.

На третьому занятті в процесі розгляду проектної технології в умовах педагогічної практики в ДЗОВ студенти захищали власні творчі розробки інноваційних проектів. Зокрема, були представлені такі справи, як «Інспектор Хоменко», «Країна Діснейленд», «Кубок слави», «У сонячних долонях», «Відлуння минулого», ігровий проект «Бізнес-центр». Спостереження за результатами виконаного завдання дало можливість стверджувати, що студенти зрозуміли доцільність і необхідність упровадження новітніх ідей у систему літнього відпочинку дітей.

Наступне практичне заняття стосувалося організації колективу загону. Ми провели конкурс серед ініціативних творчих груп, які визначилися у нас під час проведення гри «Презентація», на кращу назву, девіз, пісню загону. Також ми провели захист проекту загонового куточка і обрали органи самоврядування. Студенти мали можливість застосувати свої творчі здібності й водночас набути практичних навичок щодо організації цікавого колективного життя дитячого колективу.

П'яте заняття присвячено набуттю вмінь та навичок проведення різноманітних ігор. Кожен зі студентів отримав завдання підготуватися до проведення якоїсь гри. Основною метою цього заняття було підготувати студентів до роботи з аудиторією, перестати боятися великої кількості дітей, навчити їх володіти залом, спробувати організувати гру. Відзначимо, що деякі студенти спочатку боялися бути смішними, не брали участі в грі, соромилися, але згодом усі із задоволенням долучалися до неї, відчували себе дітьми, згадували своє дитинство і ті ігри, в які вони тоді грали.

Шосте заняття є найцікавішим. Кожна група отримала завдання підготувати сюрприз для інших творчих груп. Це був своєрідний «капусник», під час якого студенти у сатиричній формі викривали недоліки своєї групи, окремих студентів. Але відзначимо, що все це проходило в цікавій, доброзичливій формі. Наприкінці студенти обговорювали, які ще форми організації дитячого життя в таборі можна застосовувати разом з дітьми.

Останні заняття були спрямовані на вивчення ігрових технологій та особливостей використання здоров'язбережувальної технології в умовах роботи ДЗОВ.

Після того, як протягом лекційних і практичних занять майбутні вчителі з'ясували, які творчі справи і в якій інноваційній формі можна використовувати в умовах ДЗОВ, було організовано проведення конкурсу педагогічної майстерності. На практичному занятті студенти працювали у творчих групах і мали підготувати емблему, що символізує сучасного педагога-організатора дитячого відпочинку. Учасники конкурсу моделювали фрагменти інноваційних проектів. Також майбутні вчителі демонстрували свої творчі, акторські, хореографічні здібності.

Відзначимо те, що ми ставили за мету навчити студентів, по-перше, вміти вислуховувати інші креативні пропозиції, відстоювати свої, не боятися виступати з пропозиціями. По-друге, ця робота була спрямована на те, щоб студенти, прибувши на базу практики, мали вже якусь творчу розробку, могли запропонувати щось дітям, підказати. Тобто в ході проведення конкурсу педагогічної майстерності студенти набували професійних навичок з організації роботи, а також стали більше спілкуватися між

собою, сперечатися, доводити свої думки тощо. Така робота сприяла розвитку важливих для професії вчителя здібностей: організаторських, творчих і комунікативних.

Зважаючи на те, що оздоровчі табори не забезпечені методичною літературою щодо інноваційних технологій у роботі педагога-організатора, нами було розроблено *методичні рекомендації «Я хочу бути сучасним вожатим»*. Вони спрямовані на надання методичної допомоги практикантам. У методичному посібнику представлені програма курсу за вибором, викладено обґрунтування теоретичних питань, методичні й сценарні матеріали, метою яких є підготовка студентів педагогічних вищих навчальних закладів до проходження навчально-виховної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Для більш якісного аналізу професійного зростання студентів та розвитку їхніх особистісних якостей нами було розроблено *методичні рекомендації з навчально-виховної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку «Педагогічний щоденник»*. Його ведення передбачає не тільки послідовний запис того, що відбувалося протягом зміни у дитячому таборі, але й аналіз проведених справ та змін у формуванні тимчасового дитячого колективу. Ми ставили за мету навчити студентів аналізувати власну педагогічну діяльність, результативність використаних форм виховного впливу і технологій та виховної роботи в цілому, а також помилки в організації чи проведенні будь-якої справи: чому вони виникли, конфліктні ситуації, які були і як вони вирішувалися, на що потрібно звернути увагу наступного дня і т. ін.

Педагогічний щоденник – це основний робочий документ студента-практиканта. У ньому планується педагогічна організаційна діяльність педагога-організатора, діяльність тимчасового дитячого колективу, розкривається методична сутність справ, що проводились, аналізується кожен день у таборі та окремі педагогічні ситуації, робляться висновки, узагальнення, окреслюються педагогічні перспективи, фіксуються зауваження і пропозиції керівників практики, методистів.

Методичні рекомендації вміщують посадову інструкцію педагога-організатора (вожатого) дитячого оздоровчого табору; основні види діяльності, які пропонуються дітям у ДЗОВ в Україні; вказівки до організації колективних творчих справ; класифікацію інноваційних технологій у ДЗОВ (на основі діяльнісного підходу).

Для того, щоб у студентів під час ведення педагогічного щоденника не виникало запитань або непорозумінь, для чіткого дотримання вимог щодо його змістового наповнення, ми розробили чіткі вказівки до кожного елементу аналізу педагогічної діяльності.

Так, наприклад, під час письмового аналізу дня студенти-практиканти повинні дотримуватися визначеного алгоритму й відобразити, які завдання на день ставили перед собою, які методи і прийоми було застосовано для досягнення цілей дня. Необхідно фіксувати, який рівень розвитку тимчасового дитячого колективу й окремих його членів зокрема, чи відбулися зміни в колективі; мікроклімат у колективі, особливості міжособистісного спілкування дітей; хто з дітей проявив себе по-новому, звернув на себе увагу колективу; які виникали проблеми у спілкуванні між дітьми загону; чи були діти організованими, дружними, привітними, взаємоввічливими тощо. Структура алгоритму зобов'язує характеризувати рівень активності дітей та їх залучення до загонних та загальнотабірних творчих справах та інших видів діяльності: чи були залучені діти до виконання певних доручень, справ, хто саме; які творчі групи загону справлялися зі своїми обов'язками на день; опис участі дітей в організації та проведенні загонних, табірних заходів; залучення дітей до запланованих на день видів діяльності; аналіз роботи органів дитячого самоврядування; хто з дітей проявляв ініціативу, а хто, навпаки, був пасивним. Педагогічний аналіз передбачає характеристику педагогічних ситуацій, конфліктів: короткий опис ситуації, роль кожного з її учасників; причини виникнення ситуації; як проявили себе учасники ситуації під час бесід з ними; опис виховної роботи з учасниками ситуації; результати індивідуальної роботи з дітьми; прогнози подальших дій учасників ситуації; фізичний та емоційний стан дітей: які дії, емоції й інші прояви поведінки спостерігалися у дітей протягом дня; самопочуття дітей; настрої дітей і їхні враження від проведеного дня.

Педагогічний щоденник відображає структуру табірної зміни: організаційний, основний, підсумковий періоди. До кожного з періодів сформульовано мету та завдання, а практиканти мають вписати лише специфічні цілі відповідно до власної бази практики.

По завершенні організаційного періоду табірної зміни, що триває три дні, після того, як практиканти вивчили дітей загону, перед тим, як скласти план подальшої роботи, вони повинні були скласти педагогічний аналіз діяльності тимчасового дитячого колективу в організаційний період, у якому висвітлити такі моменти: 1) окреслити індивідуальні особливості дітей, рівень уявлення дітей про себе (власні можливості, здібності), очікування від табірної зміни, проблеми, з якими зіткнулися діти,

конфлікти і можливі шляхи їх розв'язання. Хто з дітей потребує особливої уваги; 2) чи вдалося реалізувати завдання організаційного періоду; 3) здійснити аналіз рівня міжособистісних стосунків у колективі: лідери, актив, пасив, аутсайтери; психологічні бар'єри у спілкуванні між хлопцями та дівчатами; наявність мікрогруп; формування системи самоврядування в загоні; 4) проаналізувати справи організаційного періоду, які найефективніше сприяли розвитку і формуванню колективу; 5) визначити перспективи діяльності на основний період. З метою оптимального планування завдань наступного структурного періоду зміни необхідно також звернути увагу на особистісні якості дітей загону: вікові психологічні особливості вихованців; чим вони цікавляться (які гуртки хотіли б відвідувати, чи люблять читати і що саме, якими іграми найбільше захоплюються, чи сприймають інноваційні форми роботи, запропоновані педагогом-організатором); особливості темпераменту і характеру окремих дітей (як вони проявляються у різних дітей: холеричний, флегматичний, сангвіністичний, меланхолійний типи нервової системи і як урахувувати їх у роботі); риси характеру: моральні (чуйність, увага, делікатність, скромність тощо); вольові (наполегливість, твердість, працелюбність, дисципліна, витримка, самостійність); емоційні (ніжність, сором'язливість, самовладання, нестримність тощо); виявити індивідуальні специфічні особливості (порушення мовлення, слуху, зору та інші фізичні вади).

У кінці кожного дня табірної зміни практиканти зобов'язані написати педагогічний аналіз загонової або загальнотабірної справи, у якому відобразити назву, мету, завдання, форму, час і місце її проведення, а також види діяльності, застосовані методи та інноваційні технології. Окреслити план підготовки та проведення заходу. Визначити позитивні результати й допущені помилки.

Аналізуючи основний період, практиканти мають визначити рівень самореалізації вихованців, індивідуально-типологічні особливості окремих дітей та проаналізувати інноваційні технології, які сприяли ефективній реалізації провідних завдань періоду.

Після закінчення табірної зміни за результатами проведених виховних справ, колективної творчої праці, розвитку дитячого колективу педагоги-організатори мають здійснити аналіз зміни в цілому за визначеним алгоритмом: 1. *Реалізація завдань зміни.* Успішність реалізації тимчасовим дитячим колективом завдань зміни. Чи досягнута мета та завдання, визначені на початку зміни. Яку роль у вирішенні означених завдань відіграли органи самоуправління, творчі групи, окремі вихованці. 2. *Характеристика колективу.* Як формувався колектив протягом зміни. Які конкретні ознаки засвідчують позитивні зміни в розвитку й згуртуванні колективу. Як працювали органи самоврядування, чи відповідала їхня робота поставленим завданням. 3. *Чого навчилися діти, які знання засвоїли.* Які ознаки дають можливість зробити висновки про моральне зростання дітей і позитивні зміни в їхній свідомості. Результати діагностики тимчасового дитячого колективу. 4. *Які інноваційні методи, прийоми, засоби, технології* ви використали у своїй роботі. Які ознаки дають можливість робити висновки про їх ефективність. Результати досліджень, анкетувань.

Необхідність формування практичних умінь та навичок використання інноваційних технологій в умовах ДЗОВ, пошуку та впровадження новітніх технологій у сферу організації табірної відпочинку дітей зумовила вибір і проведення *інструктивно-методичного семінару «Організація роботи дитячих закладів оздоровлення та відпочинку з використанням інноваційних технологій»* для майбутніх педагогів-організаторів. Специфіка його проведення – виїзд навесні до замиського оздоровчого дитячо-юнацького табору.

Захід був проведений з метою опанування студентами головних аспектів інноваційних процесів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, структури та технології інноваційної педагогічної діяльності, методики проектування і реалізації авторських інновацій, формування у майбутніх педагогів інноваційного мислення, готовності до використання інноваційних технологій у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Завдання семінару: виробити вміння орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності; виробити вміння обирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань виховного процесу ДЗОВ; формувати вміння самостійно розробляти педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань виховної роботи ДЗОВ; виробити вміння творчої реалізації освітніх та педагогічних інновацій у виховному процесі дитячого табору; формувати готовність майбутніх педагогів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ.

Програма інструктивно-методичного семінару передбачала ранкову зарядку, урочисте відкриття, ігрову програму, конкурс літературно-музично-спортивних міні-композицій «Молодь обирає здоров'я». Також були проведені конкурси: «Краща польова каша», «Краще загонове місце», «Кращий загонний куточок», «Веселі старти», «МС» (Конкурс ведучих дитячих танцювальних програм). Організовано майстер-клас «Соціально-педагогічна технологія форум-театр».

У процесі проведення заходу студенти об'єдналися в педагогічні загони з метою спільного проектування та створення програм табірної відпочинку дітей, творчого виконання поставлених завдань, ознайомлення з інноваційними формами виховної роботи. Семінар-практикум дозволив студентам узагальнити і закріпити теоретичні знання, отримані під час опанування курсу «Інноваційні технології в ДЗОВ» та оволодіти практичними вміннями і навичками використання інноваційних технологій.

У межах нашого дослідження з метою вдосконалення спеціальної практичної підготовки студентів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ впроваджуємо організацію діяльності «Школи інноваційних технологій у ДЗОВ». Беручи до уваги те, що саме на основі її діяльності ми можемо суттєво підвищити показники процесуального критерію готовності, детально зупинимося на практичних аспектах її діяльності.

Метою організації та проведення Школи є: ознайомлення студентів з умовами праці, правилами внутрішнього розпорядку, традиціями ДЗОВ, пошук і впровадження новітніх технологій у сферу організації табірної відпочинку дітей.

Завдання: навчально-методична підготовка учасників «Школи інноваційних технологій в ДЗОВ»; організація і проведення загонових і загальнотабірних творчих справ відповідно до специфіки роботи конкретного ДЗОВ; організація масових ігор у таборі, підготовка сценаріїв.

Загальне методичне, організаційне та інформаційне забезпечення Школи, а також поточну організаційну роботу, пов'язану з її проведенням, здійснюють викладачі університету.

Навчальний курс у Школі становить комплекс занять, тренінгів з основних напрямів і змісту виховної роботи в таборі, а також методики організації дозвілля дітей.

Заняття проводять викладачі та студенти старших курсів, які мають досвід роботи в ДЗОВ.

У процесі навчання студенти Школи об'єднуються в педагогічні загони, призначені для спільного проектування і створення програм табірної відпочинку дітей.

Висновки. Таким чином, означений зміст методичної підготовки майбутніх учителів сприяє оволодінню знаннями щодо наукових засад технологічного підходу у виховній роботі ДЗОВ, сутності та класифікації інноваційних технологій у ДЗОВ; виробленню вміння орієнтуватися у різних видах інноваційної діяльності, уміння обирати та оцінювати педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань виховного процесу ДЗОВ, уміння творчої реалізації освітніх та педагогічних інновацій у виховному процесі дитячого табору; формуванню вміння застосовувати отримані знання у різних сферах інноваційної діяльності: педагогічному процесі, інноваційній поведінці, спілкуванні, міжособистісних та міжгрупових стосунках в інноваційному освітньому середовищі, вміння самостійно розробляти педагогічні інновації відповідно до цілей і завдань виховної роботи ДЗОВ; формуванню готовності майбутніх педагогів до використання інноваційних технологій у ДЗОВ, що є необхідним в умовах модернізаційних реформ в освіті. Перспективами подальших розвідок є теоретичне та експериментальне обґрунтування підготовки майбутніх учителів до організації профорієнтаційної діяльності в ДЗОВ.

Список використаних джерел та літератури

1. Збірник Законодавчих та нормативних актів про освіту. – К., Міносвіти України, 1994. – Вип. I. – 336 с.
2. Шерудило А. В. Місце спецкурсу «Інноваційні технології в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» у підготовці студентів до проходження навчально-виховної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку / А. В. Шерудило // Наукова дискусія: питання педагогіки та психології. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 4–5 груд. 2015 р.). – К. : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2015. – С. 86–89.
3. Шерудило А. В. Особливості процесу методичної підготовки майбутніх учителів до використання інноваційних технологій в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку / А. В. Шерудило // Інноваційні освітньо-виховні стратегії в сучасному світі: змістовий та технологічний аспект. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 26–27 листоп. 2015 р.). – КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. – Суми : РВВ СОШПО, 2015. – С. 71–74.
4. Шерудило А. В. підготовка студентів до проходження навчально-виховної педагогічної практики в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку : методичний аспект / А. В. Шерудило / Розвиток сучасної освіти: теорія, практика, інновації : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23–24 лютого 2017 р. – К. : Міленіум, 2017. – С. 139–140.

Андрей Васильевич Шерудило,
кандидат педагогических наук,
старший преподаватель кафедры
педагогика и менеджмента образования
Глуховского национального педагогического
университета имени Александра Довженко,
e-mail: sherudilo2017@gmail.com

МЕТОДИКА ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ДЕТСКИХ УЧРЕЖДЕНИЯХ ОЗДОРОВЛЕНИЯ И ОТДЫХА

В статье рассмотрена проблема формирования готовности будущих учителей к использованию инновационных технологий в детских заведениях оздоровления и отдыха. Описана программа курса по выбору «Инновационные технологии в детских заведениях оздоровления и отдыха». Проанализированы разработанные методические рекомендации «Я хочу быть современным вожаком», «Педагогический дневник». Рассмотрены особенности проведения инструктивно-методического семинара «Организация работы детских заведений оздоровления и отдыха с использованием инновационных технологий». Определена специфика организации деятельности «Школы инновационных технологий в детских заведениях оздоровления и отдыха».

Ключевые слова: будущие учителя, инновационные технологии, курс по выбору, детские учреждения оздоровления и отдыха, учебно-воспитательная практика.

Andrii Sherudylo,
Candidate of Pedagogical Sciences (Ph.D.),
senior teacher of pedagogics and management
of education department of Oleksandr Dovzhenko
Hlukhiv National Pedagogical University,
e-mail: sherudilo2017@gmail.com

THE METHODOLOGY OF FORMATION FUTURE TEACHERS' READINESS FOR USING THE INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN CHILDREN'S INSTITUTIONS OF HEALTH ENVIRONMENT AND REST

Introduction. *The practice of organizing teachers proves, that traditional pedagogical approaches to preparing future teachers for practical work in modern children's institutions of health environment and rest often do not work, hence, the existing level of professional competence of students while passing educational practice in children's institutions of health environment and rest can't satisfy the needs of nowadays. All mentioned indicates that preparation of specialists to work in children's institutions of health environment and rest needs substantial improvement.*

Purpose. *To substantiate theoretically the methodology of formation future teacher's readiness for using the innovative technologies in children's institutions of health environment and rest.*

Methods. *The author solves the tasks of the academic research by means of scientific literature analysis, as well at the analysis of institutional and instructional materials, synthesis.*

Results. *The problem of formation future teacher's readiness for using the innovative technologies in children's institutions of health environment and rest was considered. The program of the course by choice «The innovative technologies in children's institutions of health environment and rest» is described. Developed methodical recommendations «I want to be a modern leader», «Pedagogical Diary» are analyzed. The features of holding instructional– methodical seminar «The organization of the work the children's institutions of health environment and rest» is considered. The specifics of the activity's organization «Schools of the innovative technologies in children's institutions of health environment and rest» is outlined.*

Originality. *It is in development to preparing future teachers' course of choice «The innovative technologies in children's institutions of health environment and rest», which is based on author's methodological recommendations «Schools of the innovative technologies in children's institutions of health environment and rest»; methodical recommendations «Pedagogical Diary» during the passing of the organization an educational practice in children's institutions of health environment and rest by students.*

Conclusion. *The content of methodological training of future teachers in article facilitates knowledge acquisition on the scientific basis of the technological approach in educational work in children's institutions of health environment and rest; essence and classification of innovative technologies in children's institutions of*

health environment and rest; developing the ability to navigate in different types of innovation activities, the ability to choose and evaluate pedagogical innovations according to the goals and objectives of the educational process work in children's institutions of health environment and rest, skills of creative implementation of educational and pedagogical innovations.

Key words: future teachers, innovative technologies, course of choice, child care health and rest, educational practice.

References

1. Zbirny`k Zakonodavchy`x ta normaty`vny`x aktiv pro osvitu. – K., Minosvity` Ukrayiny`, 1994. – Vy`p. I. – 336 s.
2. Sherudy`lo A. V. Misce speczkursu «Innovacijni texnologij v dy`tyachy`x zakladax ozdorovlennya ta vidpochy`nku» u pidgotovci studentiv do proxodzhennya navchal`no-vy`xovnoyi prakty`ky` v dy`tyachy`x zakladax ozdorovlennya ta vidpochy`nku / A. V. Sherudy`lo // Naukova dy`skusiya: py`tannya pedagogiky` ta psy`xologiyi. Materialy` mizhnarodnoyi naukovo-prakty`chnoyi konferenciyi (Ky`yiv, 4–5 grud. 2015 r.). – K. : GO «Ky`yivs`ka naukova organizaciya pedagogiky` ta psy`xologiyi», 2015. – S. 86–89.
3. Sherudy`lo A. V. Osobly`vosti procesu metody`chnoyi pidgotovky` majbutnix uchy`teliv do vy`kory`stannya innovacijny`x texnologij v dy`tyachy`x zakladax ozdorovlennya ta vidpochy`nku / A. V. Sherudy`lo // Innovacijni osvith`o-vy`xovni strategiyi v suchasnomu sviti: zmistovny`j ta texnologichny`j aspekt. Materialy` Vseukrayins`koyi naukovo-prakty`chnoyi konferenciyi (Sumy`, 26–27 ly`stop. 2015 r.). – KZ Sums`ky`j oblasny`j insty`tut pislyady`plomnoyi pedagogichnoyi osvity`. – Sumy` : RVV SOIPPO, 2015. – S. 71–74.
4. Sherudy`lo A. V. Pidgotovka studentiv do proxodzhennya navchal`no-vy`xovnoyi pedagogichnoyi prakty`ky` v dy`tyachy`x zakladax ozdorovlennya ta vidpochy`nku: metody`chny`j aspekt / A. V. Sherudy`lo / Rozvy`tok suchasnoyi osvity`: teoriya, prakty`ka, innovaciyi: zb. Materialiv mizhnar. nauk.-prakt. konf., Ky`yiv, 23–24 lyutogo 2017 r. – K.: Milenium, 2017. – S. 139–140.

Отримано редакцією 22.02.2018 р.

УДК 37.355.477

Юлія Іванівна Медвідь,

науковий співробітник науково-організаційного відділу Національної академії Національної гвардії України,
e-mail: medvidj84@ukr.net

Олександр Григорович Водчиць,

кандидат технічних наук, доцент,
заслужений працівник освіти України,
начальник кафедри військової підготовки
Національного авіаційного університету,
e-mail: agv64agv@gmail.com

Михайло Михайлович Медвідь,

доктор економічних наук,
старший науковий співробітник,
заступник начальника навчально-методичного центру – начальник відділу методичного забезпечення навчального процесу Національної академії Національної гвардії України,
e-mail: medvidmm@ukr.net

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ ДО СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вагома частина здобувачів, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу не готові займатись службово-бойовою діяльністю у подальшому. Результати пілотного дослідження дають підстави зробити висновки, що компонентами такої готовності є: мотиваційний, функціональний та емоційно-вольовий; а ефективність дієвості її формування та розвитку залежить від шляхів його